

Justitsministeriet
Att.: Cecilie Brandt Opstrup

**FINANS
DANMARK**

Finans Danmarks hørings svar til forslag til ændring af værgemålsloven og lov om social service

Resumé

Finans Danmark finder formålet med lovforslaget og den foreslåede erklæringsmodel anerkendelsesværdig, og at det er afgørende at finde en løsning på de meget lange sagsbehandlingsfrister i Familieretshuset.

Vi finder dog, at den foreslåede erklæringsmodel har en række væsentlige udfordringer, herunder at den ikke er operationel for den måde, som bankerne arbejder på. Det er også vores opfattelse, at forslaget ikke afhjælper udfordringerne med Familieretshusets sagsbehandlingstider for udstedelse af væргеbevisninger, da modellen kun løser en lille del af de udfordringer, en borger kan have i forhold til håndteringen af sin økonomi.

Finans Danmark foreslår i stedet, at erklæringen giver den pårørende en dispositionsfuldmagt (kontofuldmagt) til en specifik angivet indtægtskonto i et pengeinstitut.

Herudover opfordrer vi til, at Justitsministeriet foretager en række præciseringer i relation til en række af de øvrige ændringer af værgemålsloven, ligesom vi opfordrer ministeriet til at tilvejebringe hjemmel i værgemålslovgivningen i relation til plejeforældres rettigheder til eksempelvis at kunne oprette et bankkonti for plejebørn.

Hørings svar

28. februar 2025
Dok: FIDA-300870041-407-v1
Kontakt Anne Aarup Fenger

Hørings svar til forslag til ændring af værgemålsloven og lov om social service

Forslagets § 1, nr. 1 – værgens egnethed

Forslaget stadfæster gældende praksis om, at værger skal være egnede til hvervet. Af lovbemærkningerne fremgår det, at der ikke er tiltænkt en skærpelse i forhold til de kriterier, som værger beskikkes efter i dag.

Finans Danmark er meget enig i, at værger skal være underlagt egnethedskrav, og at reglerne bør tydeliggøre de basale kriterier, en person skal besidde for at blive beskikket som værger. Vi finder i den forbindelse, at det bør være en forudsætning for at bestride hvervet, at værger kan udarbejde et regnskab, kan arbejde digitalt, herunder benytte elektronisk post og netbank. Det bør desuden være en forudsætning, at værger kan kommunikere på dansk, svensk, norsk eller engelsk. Der er således set eksempler på værger, som forvaltningsafdelinger ikke har kunne kommunikere med, og som også har anvendt tolk i kommunikationen med Familieretshuset. Herudover må det være et krav, at værgens egen økonomi er sund.

Vi mener også, at det bør være et egentlig krav, at værger er bosat i Danmark. Det skyldes dels praktiske vanskeligheder, der kan være ved kommunikation med værger pga. tidsforskelle og fremsendelse af fysisk post mv., dels at værgens bopæl i udlandet som minimum begrænser og i nogle tilfælde hindrer investering af den værgedes midler, hvorved den værgede risikerer at blive stillet økonomisk mindre fordelagtigt. Desuden vil en værges bopæl i udlandet vanskeliggøre undersøgelse og efterforskning, hvis der er mistanke om, at værger ikke varetager opgaven tilfredsstillende eller handler ansvarspådragende. Endelig kan banker blive udfordret på sanktionsregulering, såfremt værger befinder sig i sanktionerede lande.

Forslagets § 1, nr. 5 – Erklæring om varetagelse af personlige anliggender m.v. (ny § 17 a)

Generelt

Vi finder, at baggrunden for den foreslåede bestemmelse er anerkendelsesværdig, og at det er afgørende at finde en løsning på de meget lange sagsbehandlingsfrister i Familieretshuset. Vi finder dog, at den foreslåede erklæringsmodel har en række væsentlige udfordringer, herunder at den ikke er operationel for den måde, som banker arbejder på.

Hørings svar

28. februar 2025

Dok. nr.:

FIDA-300870041-407-v1

Det er også vores opfattelse, at forslaget ikke afhjælper udfordringerne med Familieretshusets sagsbehandlingstider for udstedelse af værgebesikkelser, da modellen kun løser en lille del af de udfordringer, en borger kan have i forhold til håndteringen af sin økonomi. Vi vurderer det som overvejende sandsynligt, at hovedparten af de personer, der kan omfattes af erklæringsmodellen inden for overskuelig fremtid sættes under værgemål. Familieretshuset får således to sagsforløb på den samme person i stedet for ét. At indføre den skitserede erklæringsmodel vil i vores optik blot sætte en svag borger i et vakuum mellem ingenting og et værgemål med en erklæring, der reelt ikke løser de økonomiske udfordringer, jf. også nedenfor.

Overordnet lægger modellen til grund, at betalinger sker ved personlig henvendelse i en filial (f.eks. forevisning af en attest og aflevering af indbetalingskort). Det svarer ikke til den praktiske virkelighed ude i bankerne, som langt overvejende er digitalt.

Afgrænsningen af, hvilke betalinger, der kan foretages, er upræcis og uhensigtsmæssig – bl.a. pga. antagelsen om manuel ekspedition. Hvis betaling ikke sker fysisk i en bankfilial, kræver det, at den nære pårørende har adgang til den svages netbank og dermed en kontofuldmagt. Banken kan ikke kontrollere en evt. begrænsning af fuldmagten og kan yderligere ikke kontrollere betalingens formål, modtager m.v. Dels fordi oplysningen først er tilgængelig, når betalingen er gennemført, dels fordi lov om betalinger forbyder brug af betalingsoplysninger til andre formål end at ekspedere betalingen.

Attesten vil ikke kunne efterleves af bankerne, da de ikke kan føre den nødvendige kontrol med de begrænsninger, der ønskes lagt i dispositionsadgangen. Det indebærer, at et misbrug fra en erklæringsfuldmagtshaver ikke kan garanteres undgået, og selv om erklæringen måtte rumme en ansvarsfritagelse for bankerne, vil det efter vores opfattelse ikke være ansvarligt at lægge op til en aftale, hvor misbrug vil kunne forekomme, og hvor misbruget – uanset ansvarsfritagelsen for bankerne – vil kunne ske i bankernes systemer. Idet modellen ikke kan efterleves af bankerne, vil forslaget ikke være en reel metode til at nedbringe sagsbehandlingstiderne i Familieretshuset. Vi opfordrer derfor på det kraftigste til, at Justitsministeriet nøje overvejer de nedenfor anbefalede alternativer.

Anvendelsesområde for erklæringsmodellen

Den foreslåede model er tiltænkt som et alternativ til værgemål, hvor en nær pårørende til en person, der ikke længere er i stand til at varetage sine personlige anliggender og har behov for hjælp til en række betalinger af dispositioner til underhold, kan bistå med at varetage disse dispositioner. Der etableres dermed

Hørings svar

28. februar 2025

Dok. nr.:

FIDA-300870041-407-v1

adgang til at foretage en række dispositioner, uden at skulle afvente en etablering af værgemål.

Efter § 17a indebærer modellen, at en nær pårørende ønsker at påtage sig opgaven. Der stilles krav om en straffeattest, samtykke fra borgeren, eller en lægeerklæring, hvoraf det fremgår at borgeren af helbredsmæssige grunde har brug for hjælp. Af lovforslagets side 47 henvises til bestemmelsens stk. 2, hvorefter ansøgning skal vedlægges en straffeattest samt samtykke. Lovteksten ses imidlertid ikke at indeholde et stk. 2. Desuden fremgår det nederst af side 47, at samtykket eller lægeerklæringen skal angive, at den pågældende har behov for bistand til at varetage personlige anliggender. Det bør efter vores opfattelse også omfatte løbende økonomiske dispositioner til underhold, der betales til offentlige myndigheder eller private kreditorer, der opkræver bolig- eller forsyningsudgifter. I den forbindelse bemærkes det, at lovteksten alene anfører "*..at den pågældende af helbredsmæssige grund har behov for bistand til at varetage sine anliggender.*".

Desuden er det en forudsætning for modellen, at der er en nær pårørende, der kan og vil påtage sig opgaven. Henset til antallet af borgere under værgemål, der har brug for en fast værge, så er det vores formodning, at der er en reel risiko for, at en del af netop de svageste borgere ikke vil have en nær pårørende, der kan/vil påtage sig opgaven.

Dispositionsmuligheder

Erklæringen kan på det økonomiske område anvendes til:

- Dispositioner til underhold, der betales til offentlige myndigheder forstået som betaling af husleje til plejebolig eller botilbud og lignende udgifter, hvor ydelsen leveres af en offentlig myndighed, der ligeledes er modtager af betalingen.
- Sædvanlige økonomiske dispositioner til private kreditorer, der opkræver bolig- eller forsyningsudgifter til f.eks. husleje, el, vand og varme. Ved vurderingen af hvad der er almindelige og ualmindelige udgifter, forudsættes det at indgå, hvad den pågældende (personen omfattet af erklæringen) tidligere har haft af forbrug til tilsvarende formål.

I forhold til *sædvanlige økonomiske dispositioner* bør det tydeliggøres i bemærkninger, eventuelt i værgemålsbekendtgørelsen, hvilke udgifter der kan henføres under bolig- eller forsyningsudgifter, herunder om det omfatter ydelser på realkreditlån, ejendomsskatter m.v. i forhold til fast ejendom, telefonregninger, tv- og avis-abonnementer, regninger på boligforbedringer og småanskaffelser f.eks. køleskab eller lignende. Desuden bør det præciseres, at det er den nære pårørendes ansvar at vurdere, hvad der er almindelige og ualmindelige udgifter, og at

Hørings svar

28. februar 2025

Dok. nr.:

FIDA-300870041-407-v1

det ikke påhviler banken at forholde sig hertil, når en nær pårørende f.eks. beder banken lægge en betaling ind i kundens netbank.

Det er efter vores opfattelse vigtigt at fokusere på, hvilke dispositioner, der i dag udgør den største udfordring for de pårørende og pengeinstitutterne. Det er ikke betaling af regninger og indbetalingskort, som mange pengeinstitutter formentlig pr. kulance allerede i dag vil kunne hjælpe de pårørende med at betale, uden at der hverken er en fuldmagt eller en værgebeskikkelse. Som Justitsministeriet selv anfører frembyder betaling af en regning, som lyder i kundens navn og som dækker udgifter afholdt i kundens interesse, jo en forsvindende lille risiko for misbrug.

Den store udfordring i dag melder sig derimod, når de pårørende ønsker en friere dispositionsadgang til kundens konto – ikke kun for at kunne betale regninger/indbetalingskort men med henblik på at kunne disponere over kundens konto i bredere forstand.

De udgifter, som erklæringsmodellen giver hjemmel til at betale, er desuden udgifter, der eksisterer og normalt betales automatisk via Betalingsservice eller kortbetaling. Erklæringen giver ikke mulighed for at forpligte borgeren yderligere eller for eksempel indgå en ny aftale om plejebolig eller lignende. De udgifter, som kan betales inden for rammerne af erklæringen, vil derfor typisk ikke være tilstrækkelige til at få borgerens liv til at hænge sammen. Når en borger ikke er i stand til at betale de udgifter, der omfattes af erklæringen, så er borgeren typisk heller ikke i stand til at betale med kort el. MobilePay i en forretning, ligesom borgeren typisk heller ikke er i stand til at håndtere kontanthævninger i en automat for derefter at betale med kontanter i en forretning.

Borgeren vil typisk også have brug for hjælp til f.eks. overførsel af pengegaver til børn, børnebørn m.v. i forbindelse med fødselsdage, dåb, konfirmationer m.v. Hvis borgeren f.eks. har behov for at få et dagligt måltid leveret, kan erklæringen i sin nuværende form næppe udstrækkes til også at omfatte levering af mad fra en kommunal ordning og slet ikke fra en privat leverandør. Borgeren har desuden udgifter til tandlæge, fodpleje, frisør, mad, tøj m.v. Erklæringen giver heller ikke mulighed for at tilknytte adgang for den nære pårørende til netbank, og erklæringsmodtageren kan dermed ikke følge transaktioner, udviklingen i investeringer m.v.

Borgernes behov for hjælp er derfor forventeligt langt mere omfattende end det, som erklæringen kan afhjælpe, og derfor ender borgeren typisk med at komme under værgemål. Erklæringen kan på den helt korte bane forhindre, at borgeren

Hørings svar

28. februar 2025

Dok. nr.:

FIDA-300870041-407-v1

bliver opsagt af sin bolig, ligesom erklæringen kan sikre, at borgeren fortsat har lys, varme og vand, indtil Familieretshuset udsteder en væergebesikkelse. Hvis erklæringsmodellen er tænkt som et alternativ til værgemål i en situation, hvor borgeren ikke kan udstede en fuldmagt og/eller fremtidsfuldmagt, så er det nødvendigt, at den nære pårørende kan agere i forhold til borgerens fulde økonomi.

Erklæringsmodellen ligner derfor en ikke-løsning. Hvis borgeren kun har brug for hjælp til at betale de udgifter, der er omfattet af erklæringsmodellen, så bør borgeren være i stand til at udstede en fuldmagt og/eller oprette en fremtidsfuldmagt. Med en fuldmagt eller en fremtidsfuldmagt, vil fuldmagtshaver også kunne hjælpe borgeren med at oprette andre produkter i banken, ligesom fuldmagtshaveren vil kunne hjælpe med at vedligeholde borgerens investeringer, se også nedenfor.

Hvis modellen gennemføres, vurderer vi, at der er en betydelig risiko for, at den pårørende kan komme til at overskride sine meget begrænsede beføjelser, uanset om det er tilsigtet eller ej og dermed risikerer sanktioner, herunder bødestraf. Som nævnt tidligere indeholder modellen et vist skønselement i forhold til, hvad den nære pårørende dispositions ret. Desuden er der en overhængende risiko for, at man betragter bankerne som medsvarlige, hvis erklæringsmodtageren overskrider sine beføjelser eller decideret svindler, fordi banken "burde" have grebet ind.

Som nævnt er modellen vanskelig forenelig med den måde, bankerne arbejder på. Enten får den nærtstående adgang til borgerens konto/konti og kan foretage enhver form for betaling eller også skal den nærtstående indlevere fakturaer for hver enkelt betaling, hvilket vil være administrativt tungt for den nærtstående og for pengeinstituttet, ligesom det vil medføre øgede omkostninger, da der vil påløbe gebyrer til pengeinstituttet for betalinger foretaget på baggrund af fakturaer. En sådan løsning går også imod de generelle digitale måder regninger håndteres på i dag.

Uanset om erklæringsmodellen indføres, vil der som vi ser det fortsat være samme behov som hidtil for at henvise pårørende til Familieretshuset med henblik på at søge om et værgemål for kunden. Nedenfor følger Finans Danmarks forslag til en alternativ model.

Tilbagekaldelse

Det følger af lovforslaget, at Familieretshuset kan tilbagekalde attesten, samt at den bortfalder, hvis der senere bliver beskikket en væerge for borgeren. Der er

Hørings svar

28. februar 2025

Dok. nr.:

FIDA-300870041-407-v1

ikke taget højde for, hvordan pengeinstitutter (og andre) kan få viden om, at attesten er tilbagekaldt. I den forbindelse bemærkes det, at pengeinstitutterne ikke altid får besked om, at der bliver beskikket en værge, medmindre værgebeskikkelsen også omfatter fratagelse af den retlige handleevne, hvor værgemålet bliver finglyst.

Det vil derfor ikke være muligt for pengeinstituttet at vide, at attesten til den nære pårørende er bortfaldet, før den beskikkede værge henvender sig med sin værgebeskikkelse. Vi kan derfor komme til at stå i en situation, hvor en tilbagekaldt attest fortsat anvendes. Det er ydermere uklart, hvem der ifalder ansvar for de betalinger, der måtte være foretaget på baggrund af attesten, efter at tilbagekaldelse eller værgebeskikkelse har fundet sted.

Forslag til alternative modeller

Fuldmagtsmodel

Finans Danmark foreslår i stedet, at erklæringen giver den pårørende en dispositionsfuldmagt (kontofuldmagt) til en specifik angivet indtægtskonto – typisk borgerens NemKonto – i et pengeinstitut. En kontofuldmagt giver adgang til at disponere over kontoens midler og til få udstedt et betalingskort, og man vil som pårørende dermed reelt kunne hjælpe borgeren med betaling af løbende også ikke-faste udgifter, og man vil samtidig have reel hjemmel til at gøre det.

Familieretshuset udsteder, efter samme formkrav og vilkår som skitseret i lovforslaget, en fuldmagt til borgerens konto. Fuldmagten giver fuldmægtigen lov til at foretage ekspeditioner fra kontoen inden for rammene af anvendelse af indtægter i værgemålsloven. Fuldmagten skal indeholde et konkret registrerings- og kontonummer. Derved er bankens opgave og ansvar klart afgrænset. Dette hindrer ikke, at den nære pårørende har en yderligere begrænset bemyndigelse, men en overtrædelse heraf bliver så et rent inter partes forhold mellem den nære pårørende og kunden.

Derudover er det også en nødvendighed, at den nære pårørende har bemyndigelse til at svare for borgeren overfor banken i forhold til oplysninger, som banken kræver besvaret, og som er nødvendige for at banken kan overholde sine forpligtelser i henhold til hvidvaskloven. Det kan f.eks. være påkrævede opdateringer af kundekendskabsdata, borgerens brug af banken mv., da en manglende opdatering vil kunne medføre produkt- og aftalespæringer.

Høringsvar

28. februar 2025

Dok. nr.:

FIDA-300870041-407-v1

Vi foreslår, at det klart fremgår, at pengeinstituttet ikke kan pålægges ansvar i misbrugssituationer. En undtagelse hertil kunne være, hvis der tydeligt og dokumenteret er gjort opmærksom på et misbrug af borgerens midler.

Denne ordning kan benyttes inden for de selvbetjeningsløsninger, der eksisterer i pengeinstitutterne i dag. Samtidig sikrer man sig, at fuldmagtshaveren ikke har adgang til opsparingskonti og værdipapirdepoter.

Forslaget giver dog ikke mulighed for, at et eventuelt budgetunderskud kan dækkes via borgerens opsparing på andre konti, ligesom fuldmagtshaver hverken kan købe eller sælge værdipapirer. Det kunne være en ekstra forudsætning, at der samtidig ansøgte om værgemål eller ikraftsættelse af en eksisterende fremtidsfuldmagt. Modellen skal i øvrigt være underlagt samme tilsyn, som der er lagt op til i den foreslåede erklæringsmodel.

Overførsel til erklæringsmodtagers konto

Som tidligere nævnt for Justitsministeriet kunne man også forestille sig en model, hvor den pårørende via en erklæring og instruks/beslutning fra Familieretshuset og efterfølgende oprettelse af en tilbagevendende betaling fra kundens bank får et månedligt beløb overført til konto i eget pengeinstitut, som den nære pårørende så kan disponere over uden restriktioner til betaling af regninger og øvrige fornødenheder. Det månedlige beløb fastsættes af Familieretshuset i en instruks/beslutning og kunne evt. ske med baggrund i vurdering af et budget, som indleveres af den nære pårørende. Dog vil de pårørende vil have svært ved at danne et budget, når de ikke har adgang til borgerens konti. Det skal desuden påpeges, at beløbsfastsættelsen giver Familieretshuset en ekstra opgave.

Bankens opgave vil også her være afgrænset, ligesom den nære pårørendes ansvar. En overtrædelse heraf vil således være et rent inter partes forhold mellem den nære pårørende og kunden. Det bør klart fremgå, at pengeinstituttet ikke kan pålægges ansvar i misbrugssituationer. En undtagelse hertil kunne være, hvis der tydeligt og dokumenteret er gjort opmærksom på et misbrug af borgerens midler.

Der vil dog i denne model være nogle problemer i forhold til institutternes hvidvaskforpligtelser, herunder at der i et omfang vil ske en sammenblanding af midler.

Som følge heraf finder vi den ovenfor nævnte model med en kontofuldmagt som den model, der kan opfylde det formål, som lovforslaget søger, ligesom det

Høringsvar

28. februar 2025

Dok. nr.:

FIDA-300870041-407-v1

vil kunne understøttes af bankerne, som er en forudsætning for, at modellen er virksom.

Lovforslagets § 1, nr. 9, 10 og 16 – indtægt og formue

I henhold til de nuværende regler kan værgen anvende den værgedes indtægter til gavn for den værgede. Værgens dispositioner er dog begrænset til sædvanlige ekspeditioner, som er en skønsmæssig bestemmelse, der blandt andet tager hensyn til den værgedes konkrete økonomi, livsvilkår og behov samt mere generelle forhold som betalinger, der begunstiger værgen eller nærtstående.

Forslaget ændrer grundlæggende på værgens adgang til at benytte den værgedes midler. Forslaget sidestiller i udgangspunktet forbrug af indtægter og formue ved at ophæve den hidtidige § 39 og flytte reglerne for formueanvendelsen til § 25. Der er dog stadig lagt op til, at der skal være nogle begrænsninger på værgens anvendelse af indtægter og formue, og der lægges i bemærkningerne op til, at dette skal reguleres nærmere på bekendtgørelsesniveau. Vi stiller os til rådighed for en drøftelse af disse rammer, ligesom vi imødeser en opdatering af væргеvejledningen i relation til en konkretisering af, hvem der har pligten til at vurdere, at der er tale om særlige dispositioner og dermed, at godkendelse skal indhentes fra Familieretshuset.

Vi anerkender de værgedes behov for en øget likviditet i forhold til de eksisterende regler. Vi anerkender også, at det for mange personer under værgemål ikke er et selvstændigt formål at bevare formuen, og at det ligesom for personer, der ikke er under værgemål, er en konkret og individuel vurdering, der afhænger af personens forhold. Det er vores vurdering, at der er behov for en lempeligere adgang til forbrug af den værgedes formue, dels fordi Familieretshuset og forvaltningsdelingerne bruger tid på ansøgninger om forbrug af helt sædvanlige udgifter dels fordi, det er vores oplevelse, at Familieretshuset oftest imødekommer disse ansøgninger i hvert fald for voksne under værgemål.

De foreslåede lempelser vil lette arbejdet i forvaltningsafdelingerne betydeligt, men det skal slås fast, at der ikke skal være en tilsynspligt for forvaltningsafdelingerne i forbindelse med værgens anvendelse af indtægter og formue. Det angives på side 36, at overholdelse af beløbsgrænser og forbrug til gavn for den, der er under værgemål, er et ansvar, der påhviler værgen. Vi finder, at det bør tydeliggøres yderligere ved at anføre det i selve lovteksten.

Der ses umiddelbart at være tre elementer i forslaget, der tilsammen forekommer at øge risikoen for misbrug væsentligt:

Hørings svar

28. februar 2025

Dok. nr.:

FIDA-300870041-407-v1

- Værgeren kan hæve penge til sig selv til dækning af kørsel, omkostninger og honorar uden myndighedsgodkendelse.
- Formueforbrug bliver muligt uden forudgående tilladelse og tilsyn.
- Værgemålsregnskaber (udenfor forvaltningsafdeling) gennemgås i mindre omfang pga. indførelse af et risikobaseret tilsyn.

Dette medfører efter vores vurdering, at risikoen for misbrug stiger. Selvom værgeren kan ifalde både erstatnings- og strafansvar, kræver det at enten Familierets- huset eller et familiemedlem opdager et misbrug og iværksætter passende tiltag. Derudover vil hverken erstatnings- eller straffesager umiddelbart forhindre, at den enkelte svage borger mister penge, der ellers kunne være brugt til vedkommen- des gavn og glæde.

I relation til de udvidede beføjelser for værgerne kunne man overveje at differen- tiere beføjelserne alt efter om der er tale om faste værger og andre værger. Der er en større tillid til, at faste værger, udpeget af Familieretshuset, har en bedre og mere objektiv tilgang til at kunne vurdere korrekte dispositioner. Familieværger ses oftere at have vanskeligere ved at håndtere/vurdere objektivt – f.eks. grun- det interessekonflikter.

Særligt i forhold til anvendelsen af børns midler noterer vi, at der ligesom for voksne ikke er en forudsætning om, at formuen skal bevares, men at det skal vur- deres mere individuelt. I denne vurdering indgår som også i de nugældende reg- ler forældrenes forsørgelsespligt, der lægger begrænsninger på, hvordan særligt barnets formue har måttet anvendes. Vi vil derfor opfordre til, at det i reglerne beskrives nærmere, hvilke udgifter barnet må afholde, og hvilke udgifter, der vil være omfattet af forsørgelsespligten.

Beløb på indtægtskonto

I dag må værgeren have 20.000 kr. eller, hvad der kræves inden for nærmeste fremtid, dvs. beløb der er sat af til konkrete udgifter i nærmeste fremtid, stående på en konto tilhørende den værgede (indtægtskonto). Vi støtter forslaget om at hæve den nuværende beløbsgrænse på 20.000 kr. for indestående på ind- tægtskontoen væsentligt. Det er vores forventning, at en øget likviditet for de værgede vil reducere antallet af ansøgninger om frigivelse af formue betragte- ligt særligt ansøgninger, der skyldes budgetunderskud. Færre ansøgninger vil fri- give ressourcer i Familieretshuset.

Der fremgår af forslaget, at grænserne forventeligt fastsættes, så en værger kan bruge op til 5 pct. af formuen uden godkendelse, dog minimum 10.0000 kr. og maksimalt 100.000 kr. årligt. Dette dækker en formue op til 2 mio. kr. Det lægges

Hørings svar

28. februar 2025

Dok. nr.:

FIDA-300870041-407-v1

således til grund, at der for så vidt angår formuer under 200.000 kr. må bruges op til 10.000 kr. pr. år, uanset forbruget overstiger 5 pct. Det følger ikke, hvad der gælder for formuer over 2 mio. kr., og vi antager derfor, at 100.000 kr.-grænsen er absolut uanset formuestørrelse.

Øverst på side 36 fremgår det, at for borgere med en formue mellem 200.000 kr. og 2 mio. kr. er det formuen ved udgangen af foregående år, der anvendes til at fastsætte beløbsgrænsen for formueforbrug. Formuleringen omkring de to beløb (200.000 kr. hhv. 2 mio. kr.) giver indtryk af, at det kun er i dette interval, at det er formuen pr. udgangen af det foregående år, der er afgørende. Meningen er formentlig at beskrive, at hvis procentgrænsen i den foreslåede regel (5 pct. af formuen) skal anvendes fremfor den faste grænse (10.000 hhv. 100.000 kr.) skal det beregnes af formuen ved udgangen af foregående år.

Formue er ikke nærmere defineret i forslaget, så det er afgørende at få præciseret, hvad der indgår i beregningen. Vil det således kun være den del af den værgedes formue, der bestyres i forvaltningsafdelingen, eller indgår en evt. pensionsopsparing også i beregningen af formuen. Desuden udestår der klarhed om, hvordan frigivelser for personer, der er sat under værgemål i løbet af året, håndteres. Hvis værgemålet f.eks. er sat i kraft den 1. juli 2025, må der så kun forbruges 2,5 pct. og henholdsvis minimum 5.000 kr. og maksimalt 50.000 kr., eller er procent- og beløbssatser de samme uanset, hvornår på året værgemålet er sat i kraft.

Formueforbruget uden godkendelse forventes under alle omstændigheder at skulle beregnes inden for regnskabsåret og forventes også at være uafhængigt af, om værgemålet flyttes ind i en forvaltningsafdeling inden for et regnskabsår. Det fremgår af bemærkningerne, at forvaltningsafdelingerne ikke skal kontrollere, om grænserne for udbetaling overholdes. Da en værge ikke selv kan hæve af formuen (kapitalkontoen) i forvaltningsafdelingerne, stiller vi os undrende overfor, at forvaltningsafdelingerne ikke har en kontrolopgave i forhold til, om grænserne overskrides. Det kan næppe være hensigten, at forvaltningsafdelingerne skal udbetale fra kapitalkontoen uden at forholde sig til, om formueforbruget ligger inden for grænserne. Dette skal også ses i sammenhæng med at der er lagt op til, at forvaltningsafdelingernes revisionspligt er uændret, nærmere herom nedenfor.

Vi opfordrer til, at det præciseres om/i hvilken udstrækning forvaltningsafdelingerne kan afvise frigivelse af formue. Dette skal ses i lyset af, at forvaltningsafdelingernes eventuelle afslag på at imødekomme værgers anmodning om udbetaling fra formuen vil kunne indbringes for Civilstyrelsen, som i givet fald skal anvende ressourcer på behandling af henvendelser fra værgerne. Endvidere vil

Hørings svar

28. februar 2025

Dok. nr.:

FIDA-300870041-407-v1

yderligere klarhed herom understøtte en ens udmøntning af reglerne i forvaltningsafdelingerne.

Optagelse af gæld

Det fremgår af lovforslaget, at det bør være muligt for værgen at stifte en mindre gæld på op til samlet 10.000 kr. for den, der er under værgemål. Vi finder værgens mulighed for at optage gæld på den værgedes vegne problematisk – og kan derfor ikke støtte dette forslag.

Bestyrelse i en forvaltningsafdeling

I dag skal den værgedes formue indbringes i en forvaltningsafdeling, når den værgedes samlede formue inklusive en eventuel pensionsopsparing og indestående på en indtægtskonto overstiger 75.000 kr. Beløbsgrænsen er i dag reguleret i værgemålsbekendtgørelsens § 33. Som bemærkningerne er formuleret, er det vores opfattelse, at det fremover bliver vanskeligere at afgøre, om den værgedes midler skal bestyres i en forvaltningsafdeling.

Af side 36 i lovforslaget anføres det, at grænsen for indbringelse i en forvaltningsafdeling defineres som: "Beløbsgrænsen i værgemålsbekendtgørelsens § 33, stk. 1 forudsættes i den forbindelse dog hævet til 75.000 kr., udover det beløb, der måtte være indeholdt på en indtægtskonto." Det er således ikke længere den værgedes samlede formue, der afgør, om bestyrelsen skal ske i en forvaltningsafdeling, men værgens beslutning om, hvor stort et beløb, der skal være på indtægtskontoen.

Det betyder, at hvis grænsen for indtægtskontoen hæves fra de nuværende 20.000 kr. til 100.000 kr., vil grænsen for indbringelse i en forvaltningsafdeling reelt være 175.000 kr. Formuleringen i forslaget er ikke operationel for hverken værger, forvaltningsafdelinger eller Familieretshuset. Vi er enige i, at der er grund til at hæve beløbsgrænsen for, hvornår den værgedes midler skal bestyres i en forvaltningsafdeling, og vi opfordrer til, at der fastsættes en egentlig beløbsgrænse eller et andet objektivt kriterie.

Revision

Vi noterer os, at Familieretshusets revisionsforpligtelse ændres til en stikprøvemodel, der senere vil blive beskrevet i bekendtgørelsen. Vi har ingen bemærkninger til, at Familieretshusets revision af værgemålsregnskaber ændres. Det bør specificeres, om denne risikobaserede tilgang også gælder for forvaltningsafdelingernes revision af værgemålsregnskaber. Hvis forvaltningsafdelingernes regnskabsrevision også skal ske på stikprøvebasis, skal kriterierne for stikprøverne specificeres,

Høringsvar

28. februar 2025

Dok. nr.:

FIDA-300870041-407-v1

da en regnskabsrevision er forbundet med betaling af et revisionshonorar til forvaltningsafdelingen.

Punkt 14: I § 32, stk. 1, 2. pkt. udgår ”, der fastsættes af Familieretshuset,”

Der lægges op til, at værger selv kan overføre sit vederlag fra personen under værgemåls engagement ud fra en ny model for standardiserede takster. Vi foreslår, at modellen giver mulighed for – både i forbindelse med domsafsigelser og almindelige værgemålsiværksættelser – at fastlægge et samlet beløb, der omfatter vederlag, kørsel og kontorhold.

Udover de risici, vi har påpeget ovenfor, mener vi, at det klart bør fremgå, at forvaltningsafdelingerne ikke har ansvar for tilsyn med, at den nye model overholdes af værgerne.

Korrektur

I de sidste to afsnit på side 39 omtales Statsforvaltningen. Det bør rettelig være Familieretshuset.

-- o --

Adgang til konti for anbragte børn

Finansrådet (nu Finans Danmark) udsendte i november 2013 en direktionsskrivelse med en ny praksis for udbetaling af lomme- og tøjpenge til anbragte børn. Heraf følger, at udbetaling af kommunale lomme- og tøjpenge sker til plejeforældrenes NemKonto, hvorefter plejeforældrene kan hæve kontanter til plejebarnet. Denne praksis forvaltes imidlertid forskelligt i kommunerne, ligesom den er ude af trit med den generelle stigning i brug af kortbetalinger. Finans Danmark har således drøftet – herunder med KL – om mulighederne for at ændre denne praksis. Det vurderes imidlertid ikke muligt inden for de gældende rammer af værgemålsloven.

Børn og unge under 18 år ikke kan forpligte sig ved retshandler eller råde over deres formue, medmindre andet følger af værgemålslovens § 42. Ved anbringelse af børn og unge foretages der i udgangspunktet ikke en ændring af forældremyndigheden, og plejeforældrene har dermed ikke særlige rettigheder til at disponere på vegne af barnet. Denne ret ligger fortsat hos indehaver af forældremyndigheden. Dette giver i praksis nogle begrænsninger, idet værger/værgerne ofte indtager en begrænset rolle i børnenes hverdag eller ikke er indstillet på at samarbejde herom. De gældende regler i værgemålsloven indebærer, at plejeforældre ikke har tilstrækkelige rettigheder og derfor ikke kan oprette en bankkonto til plejebarnet. De kan heller ikke oprette en konto i eget navn for der-

Høringsvar

28. februar 2025

Dok. nr.:

FIDA-300870041-407-v1

efter at give fuldmagt til barnet, fordi der er krav om registrering af fuldmagtshaver i bankens system, hvilket som udgangspunkt kræver deltagelse af værger/værgerne, ligesom dette er problematisk, da kontoen alene formelt og ikke reelt tilhører plejeforældrene.

Der bør efter vores opfattelse være mere fleksible muligheder for plejebørns brug af lomme- og tøjpenge, så anbragte børn har mulighed for adgang til egen konto med tilhørende kort og mobil-/netbank.

Vi opfordrer derfor Justitsministeriet til at tilvejebringe hjemmel til i værgemålslovgivningen om plejeforældres rettigheder til eksempelvis at kunne oprette et bankengagement for plejebørn, da det giver plejeforældrene - og i øvrigt også kommunerne - udfordringer, når børnene skal have lomme- og tøjpenge.

Med venlig hilsen

Anne Aarup Fenger

Direkte: 30161136
Mail: afe@fida.dk

Hørings svar

28. februar 2025
Dok. nr.:
FIDA-300870041-407-v1

